

rules of conduct establishment on forums, in social groups, networks, portals etc. (see Fig.1).

Reflexive. The appearance of a new space in which information plays an important role, the ability to analyze critically and understand their own information activities become an indicator of an effective specialist in almost every field (see Tab.1).

Each of the components has its own content. Within the confines of our research we discovered a detailed substance of every component of IC at the present stage.

Discussion and Conclusions. Thus if taking into account chang-

es of information society, it is possible to build a modern structure of IC and form effectively an appropriate level of students' information culture. If specifying the structure of information culture and its content depending on the changes in a modern information technology world, alongside considering the differences between various groups of students (in our case foreigners and Ukrainian); it can help us to develop a step-by-step scheme for further information culture formation process and make it more effective. Further researches will be aimed at the information culture formation of foreign students with respect to its particular components.

Література:

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник / А.М.Алексюк. – К.: Либідь, 1998. – 560 с.
2. Гегель, Г.В.Ф. Энциклопедия философских наук: Наука логики [Текст] / Г.В.Ф. Гегель. М.: Мысль, 1975. Т. 1. 452 с.
3. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность. — М., 1975. — 303 с.
4. Рубинштейн, С.Л. Избранные философско-психологические труды. Основы онтологии, логики, психологии [Текст] / С.Л.Рубинштейн. - М.: Наука, 1997. – 463 с.
5. Суходольский Г. Е. Понятийная система психологической теории деятельности. — Психологический журнал, 1981, № 3, с. 12—24.
6. Clifford A. Lynch, "Information Literacy and Information Technology Literacy: New Components in the Curriculum for a Digital Culture," // Computer Science and Telecommunications Board of the National Research Council. 1998. [Электронный ресурс]. URL: http://old.cni.org/staff/cliftpubs/info_and_it_literacy.pdf

References

1. Aleksyuk A.M. Pedagogika vishchoi osviti Ukrainsi. Istoryia. Teoriya: Pidruchnik / A.M.Aleksyuk. – K.: Libid, 1998. – 560 s.
2. Gegef, G.V.F. Enciklopediya filosofskih nauk: Nauka logiki [Tekst] / G.V.F. Gegef. M.: Mysl', 1975. T. 1. 452 s.
3. Leon'tev A. N. Deyatel'nost'. Soznanie. Lichnost'. - M., 1975. — 303 s.
4. Rubinshtejn, S.L. Izbrannye filosofsko-psichologicheskie trudy. Osnovy ontologii, logiki, psichologii [Tekst] / S.L.Rubinshtejn. - M.: Nauka, 1997. – 463 c.
5. Suhodol'skij G. E. Pomyatiynaya sistema psihologicheskoy teorii deyatel'nosti. — Psihologicheskij zhurnal, 1981, № 3, s. 12—24.
6. Clifford A. Lynch. "Information Literacy and Information Technology Literacy: New Components in the Curriculum for a Digital Culture," // Computer Science and Telecommunications Board of the National Research Council. 1998. [Electronic resource]. URL: http://old.cni.org/staff/cliftpubs/info_and_it_literacy.pdf

UDC 373.2. 011.3.-051:37.07

ADMINISTRATIVE COMPETENCE OF TEACHERS OF PRESCHOOL EDUCATIONAL IN MODERN EDUCATION

УПРАВЛІНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИХОВАТЕЛЯ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В УМОВАХ СУЧASNОЇ ОСВІТИ

Alekseenko-Lemovska L. V.

Ph.D, associate professor,
professor of Department of Pedagogy and
Psychology of preschool education,
National Pedagogical Dragomanov University
Str. Turgenev, 8/14, Kyiv, Ukraine, 01601

Алексєєнко-Лемовська Л.В.

канд. пед. наук, доцент
професор кафедри пед. і псих. дошкільної освіти
факультету педагогіки і психології
Нац. пед.університету імені М. П. Драгоманова
вул. Тургенєвська, 8/14, м. Київ, Україна, 01601

Abstract. In this article administrative activity is examined as an independent type of professional activity of modern teacher in preschool educational institutions. An author is enter a concept and signs of administrative competence. And also an aim and functions of administrative competence are set forth, her basic components are distinguished.

Keywords: administrative competence, pedagogical activity, trends in the development of preschool education.

Анотація. У статті управлінська діяльність розглядається як самостійний вид професійної діяльності сучасного педагога дошкільної освіти. Автором введено поняття та ознаки управлінської компетентності. А також було сформульовано мета і функції управлінської компетентності, викремлено її основні компоненти.

Ключові слова: управлінська компетентність, педагогічна діяльність, тенденції розвитку дошкільної освіти.

Вступ. За останніх часів у сучасному суспільстві в цілому й в освіті зокрема відбуваються суттєві зміни, зумовлені необхідністю підвищення якості підготовки педагогічних кадрів. Актуальність проблеми підтверджується нормативно-законодавчою базою України: Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про дошкільну освіту», Концепцією розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір на 2012–2021 рр.; Конвенцією про права дитини; Базовою програмою «Я у Світі».

Освітній процес у дошкільному навчальному закладі являє собою керовану динамічну систему, що складається з взаємопов'язаних елементів, які забезпечують цілеспрямовану, поетапну і планомірну діяльність педагога по організації освітньої взаємодії, досягнення освітніх цілей-результатів.

На думку педагогів (Г. Беленька, О. Богініч, З. Борисова, Н. Гавриш, Н. Голота, Н. Кот), успіх діяльності освітніх закладів, зокрема дошкільних, залежить від рівня фахової компетентності та професійної майстерності педагогічного колективу.

В умовах модернізації системи дошкільної освіти України, широкій варіативності діючих програм виховання і навчання дітей, поновлення Базового компонента дошкільної освіти все більш актуальним стає завдання підвищення ефективності управління педагогічним процесом у дошкільних навчальних закладах. Змінюються цільові установки і відповідно відбуваються зміни в освітніх системах і методах керування ними.

Постановка проблеми. Удосконалення вищої педагогічної школи України вимагає відповідних змін у системі професійно-педагогічної підготовки майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу. В умовах модернізації освіти перехід від теорії до практики вимагає від педагога навчального закладу готовності до організації, окрім педагогічної, методичної, також управлінської роботи. Розвиток управлінської компетентності вихователів дошкільних навчальних закладів в умовах сучасної освіти супроводжується низкою суперечностей між:

- сучасними вимогами суспільства до фахівців системи дошкільної освіти, здатних до саморозвитку й самоосвіти в інноваційному професійному середовищі та реальною практикою підготовки організатора дошкільної освіти в умовах ступеневої системи освіти;
- стрімким розвитком суспільства та інноваційних технологій навчання і виховання та не розробленістю відповідного науково-методичного супроводу, що дозволяє би ефективно організовувати управлінську діяльність, створювати освітній процес в дошкільних навчальних закладах;
- здійсненням професійної підготовки та перепідготовки вихователів і керівників дошкільних навчальних закладів за застарілими методиками та необхідністю забезпечення високого рівня їхньої педагогічної взаємодії з сучасними педагогічними кадрами закладів освіти;
- розгалуженими педагогічними інноваціями та потребою в системному підході до проблеми розвитку управлінської компетентності вихователів дошкільних навчальних закладів у системі неперервної освіти;
- потребою практики в науковому супроводі процесу впровадження компетентнісного підходу у ступеневу систему дошкільної педагогічної освіти й відсутністю відповідного наочально-методичного забезпечення;
- активізацією ролі управлінської компетентності як особливого виду професійної компетентності, актуальної в умовах модернізації сучасної педагогічної освіти та недостатнім рівнем готовності вихователів дошкільних навчальних закладів до організації управлінської діяльності.

Необхідність розвитку управлінської компетентності вихователів дошкільних навчальних закладів зумовлена новими тенденціями в інформаційному суспільстві, пов'язаними з накопиченням наукових знань та необхідністю пошуку ефективних механізмів їх передачі та використання.

З урахуванням вивченості та актуальності проблеми метою статті є наукове обґрунтування особливостей управлінської компетентності (поняття, ознаки, функції, компоненти) як особливої цінності педагогічної діяльності.

Методи дослідження: системний аналіз, порівняння, систематизація, класифікація і узагальнення наукової і методичної літератури з проблемами розвитку управлінської компетентності вихователів

дошкільних навчальних закладів для розроблення науково-категоріального апарату дослідження.

Результати. Відносини управління відрізняються динамічністю, тому безліч проблемних ситуацій, що виникають при цьому в освітніх установах, можуть бути вирішено тільки кваліфікованими спеціалістами. Але, дослідження доводять, що сучасні керівники дошкільних навчальних закладів відчувають труднощі з організацією управлінської діяльності, не вміють будувати перспективне планування самостійної та спільної діяльності педагогічного колективу - навчальної, виховної, дослідницької, експериментальної тощо; організовувати привабливе освітнє середовище, використовувати сучасні інноваційні технології.

Вивченю питань організації навчального процесу у вищих навчальних закладах, визначеню найбільш ефективних шляхів підготовки майбутнього фахівця, зокрема, системи дошкільної освіти присвячено праці Л. Артемової, І. Беха, О. Глузмана, С. Гончаренка, І. Зязуна, Н. Михайлenco, Л. Поздняк, В. Сластионіна.

Ключова ідея дослідження полягає у застосуванні системного, середовищного й компетентнісного підходів до розроблення і впровадження моделі та методики розвитку управлінської компетентності вихователів закладів дошкільної освіти.

Реалізація у дослідженні системного підходу забезпечує системне світорозуміння, прагнення до цілісного осягнення досліджуваного феномена. При запровадженні системного підходу компоненти, відносно самостійні, розглядаються вже неізольовано, а у взаємозв'язку та русі, явища життя - як система, яка має свої закони функціонування та особливу будову.

Середовищний підхід є теоретико-методологічною основою педагогічної діяльності, передбачає створення спеціального середовища управління процесом розвитку суб'єктів педагогічного процесу, забезпечує проходження таких базових процедур: середовище творення, наповнення ніш, інверсія середовища, спрямована на відновлення розуміння середовища. Система дій із середовищем повинна перетворювати його на засіб комплексного цілеспрямованого впливу на особистість. Середовище розкриває ті чи інші можливості для розвитку особистості педагога, надає можливості спів-буттевого статусу: спів-спілкуватися, співдружності з іншими людьми, співпраці з ними, суперництва, співпереживання.

У дослідженнях професійної педагогічної освіти відображені різноманітні види професійної компетентності майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу, визначена сутність професійної компетентності вихователів.

Сукупність видів професійної компетентності педагога в сучасний період постійно поповнюється. Джерелом для цього виступають особливості професійної підготовки студентів у педагогічному вищому навчальному закладі (В. Введенський, І. Зимня, Н. Кузьміна, Л. Хорука).

Розвиток управлінської компетентності вихователів дошкільних навчальних закладів з позицій компетентнісного підходу розглядається як процес формування та запровадження теоретичних знань, практичних умінь і способів організації педагогічної діяльності в дошкільному навчальному закладі та досвіду емоційно-ціннісного ставлення до суб'єктів, відповідає запитам сучасності та вимогам постіндустріального суспільства до особистості вихователя.

Одним із ключових завдань підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів є формування у студентів управлінської компетентності як необхідної умови їх професійної перспективності та стабільності, прогностичної орієнтації в широкому арсеналі інноваційного руху, наукових розроблень і авторських шкіл системи дошкільної освіти, що забезпечують її якісну організацію та результативність.

Управлінська компетентність, за визначенням Н. Мурованої, є здатністю планувати, організовувати й контролювати навчально-виховний процес і власну професійну діяльність для досягнення прогнозованого результату: конкретизувати цілі навчання й виховання; визначати способи поетапної реалізації цілей навчання й виховання; оцінювати рівень навчальних досягнень учнів з усіх видів діяльності; використовувати різні види і методи контролю; керувати фронтальною, груповою та індивідуальною роботою на заняттях; організовувати самостійну роботу; визначати педагогічні задачі відповідно до предмета [5].

Запропонована прогностична компетентність майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу базується на структурі особистості К. Платонова і включає такі блоки, як: досвід (знання,

вміння, навички), особистісні якості, спрямованість особистості, рефлексія.

Компетентність, як зазначає О. Глузман, охоплює не тільки когнітивну та операціонально-технологічну складові, а й мотиваційну, етичну, соціальну, поведінкову, містить результати навчання, систему ціннісних орієнтацій, тому компетентності формуються не тільки під час навчання, а й під впливом родини, друзів, роботи, політики, релігії тощо[3].

Сучасний керівник дошкільного навчального закладу є менеджером освітнього процесу. Він завжди виступає як суб'єкт або об'єкт управління.

Формування управлінської компетентності студентів вищих навчальних закладів обумовлена зміненими вимогами до системи вищої освіти з підготовки нового типу фахівців, найбільш адаптованих до умов модернізації сфери освітніх послуг.

Проблема управлінської компетентності керівника сучасного закладу освіти, як соціально значуща проблема, все більше цікавить науковців.

В. Андрущенко управлінську компетентність вбачає в знаннях про організаційну структуру навчального закладу, уміннях користуватися нормативно-правовими актами, що регулюють діяльність навчального закладу, вміннях формувати стратегічні плани і концепції та оперативно приймати рішення тощо [1].

Управлінська компетентність керівника як складова частина системи професійної компетентності розглянута В. Бондарем. У зміст управлінської компетентності науковцем включене сукупність знань, умінь і здатності виконувати управлінські функції [2].

Управлінська компетентність керівника дошкільного навчально-го закладу у дослідженнях Р. Шаповалас інтегрованим особистісним утворенням педагога, що відображає єдність його теоретичної та практичної готовності до ефективного здійснення різноманітних управлінських функцій (інформаційно-аналітичної, мотиваційно-цільової, планово-прогностичної, організаційної, контролально-регулятивної та ін.) [6].

Аналіз сучасної наукової та методичної літератури показав, що в даний час представляється можливим виділення управлінської діяльності як самостійного виду професійної діяльності сучасного вихователя. Його метою є здійснення оптимального управління процесом навчання при максимальному розкритті, і розвитку творчих можливостей та здібностей кожного учасника освітнього процесу.

Управлінську компетентність вихователя дошкільного навчального закладу можна представити як інтегральну багаторівневу професійно значущу характеристику особистості та діяльності педагога, що базується на результативному професійному досвіді; відображає системний рівень функціонування управлінських, методологічних, методичних і дослідницьких знань, умінь, досвіду, мотивації, здібностей і готовності до творчої самореалізації в науково-методичній і педагогічній діяльності в цілому, передбачає оптимальне поєднання методів професійної педагогічної діяльності.

Основними ознаками розвитку управлінської компетентності педагога є його здатність забезпечувати в освітньому процесі ціннісне цілепокладання, випереджаюче планування, прогнозування результатів діяльності, корпоративне прийняття рішень і рефлексія управлінської діяльності.

Головні функції управлінської діяльності педагога дошкільного навчального закладу: інформаційно-аналітична; мотиваційно-цільова; планово-прогностична; організаційно-виконавча, регулятивно-корекційна.

Література:

1. Андрущенко В. П. Система управлінських компетенцій викладача: світоглядний фундамент дослідження / В. П. Андрущенко, Г. О. Нестеренко // Управлінські компетенції викладача вищої школи: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (14–15 березня 2013 року). – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С. 10–13.
2. Бондар В. І. Конкурентоздатність педагога як складова його професійної компетентності / В. І. Бондар Конкурентоздатність педагога як складова його професійної компетентності / В. І. Бондар / Початкова школа. – 2008. – №7. – С. 22-23.
3. Глузман О. В. Базові компетентності: сутність та значення в життєвому успіху особистості / Олександр Глузман // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 2. – С.51-60/
4. Мурівана Н.Н. Компетентність педагога як важлива умова його професійної діяльності : монографія / Н.Н. Мурівана. – Севастополь :Рибзт, 2006. – 24 с.
5. Шаповал Р. В. Формування управлінської компетентності керівника дошкільного навчального закладу : дис... канд. наук: 13.00.04 / Шаповал Р. В.; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2009.

References

1. Andrushhenko V. P. Systema upravlin's'kykh kompetenciy kladacha: svitogladnyj fundament doslidzhenja / V. P. Andrushhenko, G. O. Nesterenko // Upravlin's'kykh kompetencij vyklyadachavyshhoi shkoly: materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferenci (14-15 bereznja 2013 roku). - K.: Vyd-vo NPU imeni M. P. Dragomanova, 2013. - S. 10-13.
2. Bondar V. I. Konkurentozdatnist' pedagogajakskladovajogoprofesijnoi kompetentnosti / V. I. Bondar Konkurentozdatnist' pedagogajakskladovajogoprofesijnoi kompetentnosti / V. I. Bondar / Pochatkovashkola. - 2008. - №7. - S. 22-23.
3. Gluzman O. V. Bazovikompetentnosti: sutnist' taznachenija v zhyt'evomu uspihosobystosti / Oleksandr Gluzman // Pedagogika i psychologija. - 2009. - № 2. - S. 51-60/
4. Kozlov D. O. Sutnisniskladovisformovanostiyupravlin's'koi kompetentnostivycladachavyshhoi shkoly u procesimagisters'koi pidgotovky / Kozlov D.O. // Naukovizapyskykafedrypedagogiky. - 2014. - № 37. - S. 158-167.
5. Murovana N.N. Kompetentnist' pedagogajakvazhlyvaumovajogoprofesijnoi dejatel'nosti : monografija / N.N. Murovana. - Sevastopol'. Ryzbst, 2006. - 24 s.
6. Shapoval R. V. Formuvannja upravlin's'koi kompetentnostikerivnykadoshki'nogonavchal'nogozakladu : dys... kand. nauk: 13.00.04 / Shapoval R. V.; Harkiv. nac. ped. un-tim. G. S. Skovorody - Harkiv, 2009.

UDC 378.147.157

METHODS OF TRAINING FUTURE ENGINEERS-TEACHERS FOR THE CASE TOOLS IN THE ENGLISH LANGUAGE

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ ЗАСОБАМИ КЕЙСІВ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Bachieva L.O.*PhD, assistant professor**Department of pedagogy, methods
and management education**Ukrainian engineer-pedagogical academy***Бачієва Л.О.***к. пед.н., доцент**кафедра пед., методики та менеджменту освіти
Українська інженерно-педагогічна академія
вул. Університетська, 16, Харків, Україна, 61003*

 Abstract. In the article the technique of training of future engineers-teachers of pedagogical disciplines by means of cases in English language. The analysis of didactic characteristics of teaching methods is given: tasks, principles, methods, forms and means. It is proved that the use of developed cases provides an increase in the motivation, knowledge and skills of students and forms the preparation for foreign professional communication.

Keywords: the case, teaching methodology, engineers-teachers, principles, methods, forms and means of teaching.

 Анотація. У статті розглянута методика навчання майбутніх інженерів-педагогів педагогічних дисциплінзасобами кейсів англійською мовою. Наведено аналіз дидактичних характеристик методики навчання: завдання, принципи, методи, форми та засоби. Доведено, що використання розроблених кейсів забезпечує підвищення мотивації, знань та умінь студентів і формує підготовку до іншомовного професійного спілкування.

Ключові слова: кейс, методика навчання, інженер-педагог, принципи, методи, форми та засоби навчання.

Постановка проблеми. Процеси соціально-економічного розвитку, орієнтація України на входження до європейського простору освіти зумовлюють необхідність переосмислення теорії для якісного оновлення методик навчання фахівців. Відповідно до положень «Національної доктрини розвитку освіти України на ХХІ столітті», законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» визначено завдання підвищення професійного рівня випускників навчальних закладів. Відтак, пріоритетним напрямом є оновлення методів, форм та засобів навчання шляхом запровадження вітчизняних ісвітових здобутків педагогічної теорії та практики. Виникає необхідність використання методик, які дозволяють створити середовище для оволодіння студентами професійними знаннями та уміннями, активізувати, інтенсифікувати та оптимізувати процес навчання, вплинути на їх соціалізацію, сприяти формуванню особистісних та професійних якостей. Крім того, забезпечити підготовку до іншомовного професійного спілкування, як обов'язкового компоненту фахової підготовки.

 Аналіз останній досліджень і публікацій. Аналіз психолого-педагогічної літератури дозволив встановити необхідність використання інноваційних методик навчання, серед яких важливим місце відведено використанню кейсів. Вітчизняними педагогами накопичено значний досвід використання кейсів: Н.В.Абашкіна, Н.М.Авшенюк, Г.М.Алексевич, В.І. Бобрицька, О.В.Волошина, О.А.Заболотна, Ю.В.Кіщенко, С.М.Коваленко, Н.М.Лавріченко, О.І.Локшина, О.О.Любар, О.В.Овчарук, А.В. Парінов, Л.П.Пуховська, А.А.С布鲁са, С.М.Старовойт, О.Е.Коваленко,

Н.Б.Максименко, В.С.Прокопчук, Л.Г.Таланова та ін. Використання кейсів у США розробляли Л. Бреслов, М. Ліндерс та інші; у Великій Британії – К. Херрид і М. Ноймс та інші. Проте, незважаючи на наявність наукових результатів і практичного досвіду використання кейсів в процесі організації навчального процесу, їхній аналіз засвідчив, що такий важливий аспект як удосконалення навчання майбутніх інженерів-педагогів педагогічних дисциплін на основі використання кейсів англійською мовою розглянутий недостатньо.